

Белорусский государственный университет
Филологический факультет
Кафедра зарубежной литературы

Аннотация к дипломной работе

**БИБЛЕЙСКАЯ АРХТЕКСТУАЛЬНОСТЬ
В ТВОРЧЕСТВЕ ДЖОНА МИЛТОНА**

Глушакова Александра Петровна

Научный руководитель:
кандидат филологических наук, профессор
Г. В. Синило

2025

РЕФЕРАТ

Глушакова Александра Петровна

БИБЛЕЙСКАЯ АРХТЕКСТУАЛЬНОСТЬ В ТВОРЧЕСТВЕ ДЖОНА МИЛТОНА

Дипломная работа состоит из Введения, трех глав, Заключения и Списка использованной литературы, включающего 62 источника. Общий объем дипломной работы – 61 страница.

Ключевые слова: ДЖОН МИЛТОН; БИБЛИЯ; «ОСЕВОЙ» АРХТЕКСТ; БИБЛЕЙСКАЯ АРХТЕКСТУАЛЬНОСТЬ; «ПОТЕРЯННЫЙ РАЙ»; «ВОЗВРАЩЕННЫЙ РАЙ», «САМСОН-БОРЕЦ».

Объект исследования – Библия и три важнейших произведения Дж. Милтона: «Потерянный Рай», «Возвращенный Рай», «Самсон-борец».

Предмет исследования – библейская архитекстуальность в поэмах Джона Милтона «Потерянный Рай», «Возвращенный Рай» и «Самсон-борец».

Цель дипломной работы – выявить специфику проявления библейской архитекстуальности в произведениях Джона Милтона «Потерянный Рай», «Возвращенный Рай» и «Самсон-борец».

Задачи исследования: 1) показать значимость Библии как «осевого» архтекста европейской литературы, в том числе английской; 2) раскрыть религиозно-философский и этический смысл библейской притчи о грехопадении; 3) выявить особенности интерпретации притчи о грехопадении в поэме Дж. Милтона «Потерянный Рай»; 4) раскрыть религиозно-философский и этический смысл библейского сказания о Самсоне; 5) определить особенности интерпретации сказания о Самсоне в драматической поэме Дж. Милтона «Самсон-борец»; 6) установить специфику проявления библейской архитекстуальности в поэме Дж. Милтона «Возвращенный Рай».

Методология и методы исследования. В качестве философской и научно-методологической базы исследования выступают подход культурно-исторической школы, основанной И. Г. Гердером и развитой далее А. Н. Веселовским, В. М. Жирмунским, С. С. Аверинцевым; философия диалога М. Бубера; концепция диалога культур М. М. Бахтина и В. С. Библера, концепция интертекстуальности Ю. Кристевой, Р. Барта, Ж. Женетта, а также концепция «осевого» архтекста и библейской архитекстуальности Г. В. Сiniло. Основные **методы** исследования – культурно-исторический, компаративный, герменевтический, метод целостного анализа художественного текста.

РЭФЕРАТ

Глушакова Аляксандра Пятроўна

БІБЛЕЙСКАЯ АРХЕТЭКСТУАЛЬНАСЦЬ У ТВОРЧАСЦІ ДЖОНА МІЛТАНА

Дыпломная работа складаецца з Уводзін, трох раздзелаў, Заключэння і Спіса выкарыстанай літаратуры, які ўключае 62 крыніцы. Агульны аб'ём дыпломнай працы – 61 старонка.

Ключавыя словы: ДЖОН МІЛТАН; БІБЛІЯ; «ВОСЕВЫ» АРХЕТЭКСТ; БІБЛЕЙСКАЯ АРХЕТЭКСТУАЛЬНАСЦЬ; «СТРАЧАНЫ РАЙ»; «ВЕРНУТЫ РАЙ»; «САМСОН-ЗМАГАР».

Аб'ект даследавання – Біблія і тры найважнейшыя творы Дж. Мілтана: «Страчаны Рай», «Вернуты Рай», «Самсон-змагар».

Прадмет даследавання – біблейская архетэкстуальнасць у паэмах Джона Мілтана «Страчаны Рай», «Вернуты Рай», «Самсон-змагар».

Мэта дыпломнай працы – выявіць спецыфіку праяўлення біблейскай архетэкстуальнасці ў творах Джона Мілтана «Страчаны Рай», «Вернуты Рай» і «Самсон-змагар».

Задачы даследавання: 1) паказаць значнасць Бібліі як «восевага» архетэксту еўрапейскай літаратуры, у тым ліку англійскай; 2) раскрыць рэлігійна-філасофскі і этычны сэнс біблейскай прыпавесці пра грэхападзенне; 3) выявіць асаблівасці інтэрпрэтацыі прытчы пра грэхападзенне ў паэме Дж. Мілтана «Страчаны Рай»; 4) раскрыць рэлігійна-філасофскі і этычны сэнс біблейскага падання пра Самсона; 5) вызначыць асаблівасці інтэрпрэтацыі падання пра Самсона ў драматычнай паэме Дж. Мілтана «Самсон-змагар»; 6) выявіць спецыфіку праяўлення біблейскай архетэкстуальнасці ў паэме Дж. Мілтана «Вернуты Рай».

Метадалогія і метады даследавання. У якасці філасофскай і навукова-метадалагічнай базы даследавання выступаюць падыход культурна-гістарычнай школы, заснаванай І. Г. Гердэрам і развітай далей А. М. Весялоўскім, У. М. Жырмунскім, С. С. Аверынцавым; філасофія дыялогу М. Бубера; канцэпцыя дыялогу культур М. М. Бахціна і У. С. Біблера, канцэпцыя інтэртэкстуальнасці Ю. Крысцевай, Р. Барта, Ж. Жэнета, а таксама канцэпцыя «восевага» архетэксту і біблейскай архетэкстуальнасці Г. В. Сінілы. Асноўныя **метады** даследавання – культурна-гістарычны, кампаратыўны, герменеўтычны, метады цэласнага аналізу мастацкага тэксту.

ABSTRACT

Hlushakova Aliaksandra Petrovna

BIBLICAL ARCHETEXTUALITY IN JOHN MILTON'S WORKS

The thesis consists of Introduction, three chapters, Conclusion and List of the references, including 62 items. The total volume of the thesis is 61 pages.

Keywords: JOHN MILTON; THE BIBLE; THE «AXIAL» ARCHETEXT; BIBLICAL ARCHETEXTUALITY; “PARADISE LOST”; “PARADISE REGAINED”; “SAMSON AGONISTES”.

The object of the research is the Bible and three of J. Milton's most important works: «Paradise Lost», «Paradise Regained», and «Samson Agonistes».

The subject of the research is biblical archetextuality in John Milton's poems «Paradise Lost», «Paradise Regained», and «Samson Agonistes».

The purpose of the research is to reveal the specificity of the manifestation of biblical archetextuality in John Milton's works «Paradise Lost», «Paradise Regained», and «Samson Agonistes».

The objectives of the research: 1) to present the importance of the Bible as an «axial» archetext of European literature, including English literature; 2) to reveal the religious-philosophical and ethical meaning of the biblical parable of the fall; 3) to identify the features of the interpretation of the parable of the fall in the J. Milton's poem «Paradise Lost»; 4) to reveal the religious-philosophical and ethical meaning of the biblical story of Samson; 5) to determine the peculiarities of the interpretation of the story of Samson in J. Milton's dramatic poem «Samson Agonistes»; 6) to establish the specifics of the manifestation of biblical archetextuality in J. Milton's poem «Paradise Regained».

Methodology and methods of the research. The philosophical and scientific-methodological basis of the study is the approach of the cultural-historical school founded by J. G. Herder and further developed by A. N. Veselovsky, V. M. Zhirmunsky, and S. S. Averintsev; M. Buber's the philosophy of dialog; the concept of dialog of cultures by M. M. Bakhtin and V. S. Bibler; the concept of intertextuality by Y. Kristeva, R. Barthes, G. Genette, as well as the concept of «axial» archetext and biblical archetextuality by G. V. Sinilo. The main research **methods** are cultural-historical, comparative, hermeneutic, and the method of holistic analysis of the literary text.

